

РЕШЕНИЕ

№ 7501

гр. София, 10.12.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 37 състав,
в публично заседание на 16.11.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Адриан Янев

при участието на секретаря Кристина Алексиева, като разгледа дело номер **4045** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – чл. 178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба на Л. С. С. и М. С. С., последният действащ чрез законния си представител Е. В. Г. срещу мълчалив отказ на управителя на Националната здравно – осигурителна каса (НЗОК) за произнасяне по заявление за възстановяване на разходи за извършено в чужбина здравно обслужване на техния наследодател, за което е подадено заявление с вх. № Е126-01-6 от 18.01.2021 г.

В жалбата са изложени твърдения, че жалбоподателите са наследници на С. М. С., който имал предварително разрешение за провеждане на планово лечение извън държавата-членка по пребиваване, заплащано от НЗОК. Твърди се за извършени разходи по лечение, които са в общ размер на 252 695,75 евро. В тази връзка било подадено заявление за възстановяване на разходите, но липсвало произнасяне по същото.

Отвратната страна изразява становище за неоснователност на жалбата.

Административен съд София - град, след като обсъди релевираните с жалбата основания, прецени становищата на страните и събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

Административното производство пред управителя на НЗОК е образувано по заявление вх. № Е126-01-6 от 18.01.2021 г., подадено от адв. М., действащ като представител на Л. С. С. и М. С. С., последният действащ чрез законния си представител Е. В. Г.. Със същото е поискано възстановяване на сумата в размер на

252 695,75 евро, представляваща направени разходи за здравно обслужване на техния наследодател С. М. С., извършено в чужбина – [населено място], Федерална Република Германия.

В заявлението е посочено, че заявителите са наследници на С. М. С., за който е издадено решение № РД-Е112-40/23.07.2020 г. от управителя на НЗОК, с което му е разрешено провеждането на планово лечение извън държавата – членка, заплащано от НЗОК, във връзка с поставена диагнозата „Остра миелоидна левкимия с FLT – 3 – мутация”. В т. 2.10 от заявлението е отразено, че разходите за лечение са направени преди получаване на посоченото разрешение, но след 23.01.2018 г., когато е направено искането за неговото издаване. В тази връзка е уточнено, че влошаването на здравословното състояние на С. С. налагало спешни мерки по хоспитализирането му, а същевременно бил постановен отказ за издаване на обсъжданото разрешение, който впоследствие е отменен от съда.

В заявлението се сочат периодите на пребиваване в чужбина за извършване на лечението. Описани са следните видове получена медицинска помощ (преглед и изследвания): Индукция (3+7 Idarubicin 23 mg abs + Cytarabin 195 mg abs, Midostaurin d+10); антибиотично лечение; контролно изследване за постигане на ремисия; аlogenна трансплантация на стволови клетки; приложение на еритроцитни и тромбоцитни концентрати; приложение на anti-human T-lymphocyte immunoglobulin, парентерално; приложение на липозомален амфотерицин В, парентерално; получаване на чужди хематопоеични стволови клетки; приложение на медикаменти; Д. екстракция и молекулярно-биологично тестване; статус на цяло тяло; превръзки, вземане на кръв от вена; пункции на костен мозък; кръвни натривки; фенотипизиране; биохимични и хематологични изследвания на кръв; вирусологични изследвания; търсене на донор без роднинска връзка с пациента; панорамна снимка на челюсти; проверка виталността на зъбите; дигитална радиография на гръдни органи; кръвна картина; костномозъчни натривки; стерилни пункции на костен мозък; вътрешно медико – генетично заключение секвениране; хромозомен анализ на костен мозък; секвентен анализ FLT3, нуклеинови киселини – изолиране; производство на концентрат; крио основа; донорски лимфоцити; фецес диагностика; натривка от езика; бронхоалвеоларен лаваж; ректална натривка; EDTA кръв; цитология на костен мозък; костномозъчна хистология; трансторакална ехокардиография; хистология към бронхоскопия; СТ на торакса нативно; рентген на горна скочна става в две равнини вдясно; рентген на торакса; белодробна функция; анализ на химеризъм; ехография на стомашно – чревен тракт/чревна стена; вливане на тромбоцитни концентрати; хромозомен анализ на костен мозък; мултиаберационен крининг – транслокационно търсене с Р.; приложение на Decitabine, парантерално; многократни интравенозни инфузии; компютърна томография на торакс; интервенозна антибиотична терапия и костномозъчна пункция.

Към заявлението са приложени фактури, издадени от Университетска клиника „Т.“ – Германия и Централен регистър на донорите на костен мозък – Германия, както и платежни нареждания за извършен международен кредитен превод за сумите 20 000 евро, 30 000 евро, 174 000 евро и 30 000 евро. Приложени са още три броя етапни епикризи, издадени от лечебното заведение за престоите от 22.01.2018 г. до 16.04.2018 г., от 14.02.2019 г. до 18.02.2019 г. и на 15.05.2019 г.

Към за заявлението са представени още следните документи: удостоверение за

наследници; разрешение за диагностика и лечение; преписи на документи за самоличност и удостоверение за раждане; удостоверение за банкова сметка и пълномощно.

По делото се установява, че в полза на С. М. С. е издадено решение № РД-Е112-40/23.07.2020 г. от управителя на НЗОК, с което му е разрешено провеждането на планово лечение извън държавата – членка на пребиваване, заплащано от НЗОК, което е по повод поставената му диагнозата „Остра миелоидна левкимия с FLT – 3 – мутация”. Решението е мотивирано с наличието на двете кумулативни изисквания по чл. 20 от Регламент (ЕО)№883/2004 г., а именно: въпросното лечение е сред обезщетенията предвидени от законодателството на държавата - членка, в която пребивава лицето, и здравноосигуреното лице не може да получи това лечение в срока, който е оправдан от медицинска гледна точка, като се вземе предвид неговото текущо здравословно състояние и вероятното развитие на заболяването му. Следва да се отбележи, че административният акт е издаден във връзка спазване на задължителни указания, дадени с решение № 6369/29.10.2019 г. по адм. д. № 4618/2018 г. по описа на АССГ (оставено в сила с решение № 49032 от 27.04.2020 г. по адм. д. № 14409/2019 г. на ВАС).

Установява се още, че С. М. С. е починал на 29.11.2020 г., като е оставил за наследници двамата жалбоподатели Л. С. С. и М. С. С..

С писмо от 09.02.2021 г. на управителя на НЗОК е поискано предоставянето на допълнителни документи, а именно копие от акт за смърт на С. М. и оригинал на международен номер на банкова сметка, издаден от съответната банка.

С молба вх. № Е- 126 – 01 – 6/22.02.2021 г. са предоставени изискваните допълнителни документи.

По преписката е приложена справка вх. № Е – 126- 02-4 от 28.01.2021 г., от която се установява, че С. М. С. (погрешно посочена фамилия – С., но с правилно ЕГН) е бил с прекъснати здравноосигурителни права за периода от 22.01.2018 г. до 06.09.2019 г.

На 02.04.2021 г. е изпратено от НЗОК запитване за ставките на възстановяване – престой (формуляр S067), което е адресирано до компетентната институция в Федерална Република Германия. В тази връзка е постъпил отговор по запитването (формуляр S068), в който е посочена сума за възстановяване в размер на 39129,56 евро.

В хода на съдебното производство са представени Правила за реда и работата на комисията по възстановяване на извършени разходи по реда на чл. 25 (Б), параграф 5 -, чл. 26 (Б), параграф 6 и 7 от Регламент (ЕО) № 987/2009 или чл. 34 от Регламент (ЕИО) № 574/72 или по двустранни спогодби/договори за социално осигуряване.

По делото е приложен препис на Заповед № РД-Е113-02-23 от 10.08.2020 г. на управителя на НЗОК, с която е направен отказ за възстановяване на средства в размер на 174 200 евро, направени за алогенна трансплантация по подадено заявление вх. № Е112-01-6/07.07.2020 г. от наследодателя на двамата жалбоподатели. Извършен е съдебен контрол, с който е отменена тази заповед, за което е постановено невлязло в сила решение по адм. д. № 8594/2020 г. по описа на АССГ. Налице е образувано касационно производство по адм. д. № 8378/2021 г. по описа на ВАС, VI отделение, което не е приключило към момента.

При така установените факти, Административен съд София-град достига до следните правни изводи:

Жалбата е подадена от активно легитимирани лица, имащи правен интерес, тъй като с оспорения мълчалив отказ се засягат права и законни интереси на жалбоподателите. Жалбата е подадена в срока по чл. 149, ал. 2 АПК. Следва да се отбележи, че заявлението е подадено на 18.01.2021 г., а впоследствие по реда на чл. 11, ал. 1 от Наредба № 5 от 21.03.2014 г. за условията и реда за упражняване правата на пациентите при трансгранично здравно обслужване, е подадена уточнителна молба на 22.02.2021 г., с която се отстраняват нередовностите на заявлението. При това положение на основание чл. 30, ал. 3 АПК и чл. 11, ал. 1, изр. последно от Наредба № 5 от 21.03.2014 г. срокът за произнасяне е започнал да тече на 22.02.2021 г. Съгласно чл. 57, ал. 1 АПК този срок е 14 дни.

Според чл. 57, ал. 7 АПК, когато трябва да се поиска съгласието или мнението на друг орган, срокът за издаването на акта се смята съответно продължен, но с не повече от 14 дни. Настоящият случай касае възстановяване на разходите за трансгранично здравно обслужване. В чл. 26 Б, т. 6, във връзка с чл. 25 Б, т. 5 от Регламент (ЕО) № 987/2019 на Европейския парламент и на съвета от 16.09.2009 г. за установяване процедурата за прилагане на Регламент (ЕО) № 883/2004 за координация на системите за социална сигурност, е дадена възможност на административния орган да изиска от институцията по мястото на престой (в случая във Федерална Република Германия) да предостави цялата необходима информация за ставките за възстановяване или сумите, които биха подлежали на възстановяване на институцията по мястото на престой. Предоставянето на такава информация представлява даване на мнение по смисъла на чл. 57, ал. 7 АПК, поради което срокът за произнасяне е продължен с още 14 дни, т. е. срокът за издаване на акта изтича на 22.03.2021 г. Делото касае мълчалив отказ, поради което е спазен едномесечния срок по чл. 149, ал. 2 АПК, доколкото жалбата е депозирана в съда на 16.04.2021 г.

Съгласно чл. 168 ал. 1 АПК съдът следва да провери законосъобразността на оспорения акт на всички основания, посочени в чл. 146 АПК. Разгледаната по същество, жалбата е основателна.

За възстановяването на суми за планово лечение, осъществено от български граждани в други страни-членки на ЕС, са приложими Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година за координация на системите за социално осигуряване, както и Регламент (ЕО) № 987/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 година за установяване процедурата за прилагане на Регламент (ЕО) № 883/2004.

В конкретния случай в полза на наследодателя на жалбоподателите С. М. С. е издадено разрешение за лечение в друга държава-членка на Европейския съюз и съответно с издаден формуляр S2, което означава, че управителят на НЗОК е признал правото му да получи планово лечение в рамките на ЕС. В резултат на това титулярът на разрешението има правото да получи възстановяване на разходите за извършеното лечение в чужбина, съгласно чл. 26 (б) § 6 и 7 от Регламент (ЕО) № 987/2009г., вр. чл. 20 от Регламент (ЕО) № 883/2004. Целта на чл. 20, §1 от Регламент № 883/2004 е да уреди правото да се получи болнично лечение в чужбина за сметка на националната здравноосигурителна институция, в съответствие със законите на държавата, където се провежда лечението и все едно, че пациентът е осигурен в тази държава.

Съгласно § 7 на чл. 26Б от Регламент (ЕО) № 987/2009г., ако осигуреното лице действително е поело пълния размер или част от разходите за разрешеното медицинско лечение, и разходите, които компетентната институция е задължена да

възстанови на институцията по мястото на престой или на осигуреното лице в съответствие с параграф 6 (действителни разходи), са по-малки от разходите, които би поела за същото лечение в компетентната държава-членка (условни разходи), компетентната институция възстановява, при поискване, разходите за лечението, поети от осигуреното лице до сумата, с която условните разходи надвишават действителните разходи.

Регламент (ЕО) № 987/2009г. и Регламент (ЕО) № 883/2004 имат пряко приложение и не изискват транспониране, но държавата-членка е длъжна да гарантира правата, произтичащи от тях, включително като осигури процесуален ред за тяхното признаване и осъществяване. В тази връзка са правилата, съдържащи се в Глава втора, Раздел X. „Трансгранично здравно обслужване“ от Закона за здравното осигуряване (ЗЗО) и Наредба № 5 от 21.03.2014 г. за условията и реда за упражняване правата на пациентите при трансгранично здравно обслужване.

В случая жалбоподателите са подали заявлението по чл. 7, ал. 1 от Наредба № 5 от 21.03.2014 г., с което искат възстановяване на средствата за извършеното лечение от техния наследодател, извършено в чужбина. Към заявлението са приложени всички необходими документи по чл. 7, ал. 7 и ал. 8 от посочената наредба, които са придружени с превод на български език (чл. 9 от Наредбата).

Съдът намира, че не са налице предпоставките за недопустимост на заявлението, съдържащи се в чл. 10, ал. 1 от Наредба № 5 от 21.03.2014 г., тъй като не са изминали 5 години от ползването на съответното здравно обслужване и жалбоподателите имат правен интерес да им се възстановяват средствата, направени от техния праводател. Също така липсва влязъл в сила индивидуален административен акт по заявление на същото лице със същия предмет. Не е налице и висящо административно производство със същия предмет, пред същия орган и с участието на същата страна, доколкото органът не е събрал доказателства в обратния смисъл.

Съгласно чл. 13 от Наредба № 5 от 21.03.2014 г. управителят на НЗОК издава мотивиран отказ за възстановяване на разходите, когато: 1. лицето, на което са предоставени здравните услуги в друга държава членка, не е здравно осигурено или е с прекъснати здравноосигурителни права към момента на получаване на здравните услуги; 2. предоставените здравни услуги не са в обхвата на медицинската помощ по чл. 45, ал. 1, т. 1 - 14 от Закона за здравното осигуряване; 3. предоставените здравни услуги подлежат на предварително разрешение за възстановяване на разходите съгласно чл. 19 и такова не е издадено; 4. е поискано възстановяване на разходи за здравно обслужване по чл. 4.

След като административният орган е сезиран със заявление, то същият е длъжен да издаде административен акт: разрешение за възстановяване по чл. 12 от Наредбата или мотивиран отказ по чл. 13 от Наредбата. Разпоредбата на чл. 13 от Наредба № 5 от 21.03.2014 г. императивно определя да е мотивиран отказът, който може да се основава единствено на т. 1 – 4 от посочената разпоредба. Задължителното изискване за мотивираност на акта по чл. 13 от Наредбата изключва възможността за постановяване на мълчалив отказ по заявлението, поради което същият противоречи на обсъжданата норма и това представлява самостоятелно основание за неговата отмяна.

Съдът намира, че са нарушени и административнопроизводствените правила, в частност чл. 35 и чл. 36 АПК, тъй като не са изяснени фактите и обстоятелствата от значение за случая и не са събрани релевантните за изясняване на спора

доказателства.

Административният орган въобще не е изяснил сумите и ставки за възстановяване на разходите за лечение. Обстоятелството, че не е получена информация в срок от компетентната институция във Федерална Република Германия не е основание да се отказва възстановяване на средствата.

Определянето на размера на дължимите от НЗОК разходи за извършеното лечение е от изключителната компетентност на административния орган. Тези разходи не съвпадат с извършените от лицето и не могат да бъдат определяни директно от съда, тъй като той не разполага с предвидения в регламентите ред да получи необходимите доказателства за определяне на обезщетението. Съдебна проверка за размера на разходите е възможна единствено при посочен от органа размер, но не и първоначално да се определя от съда.

Следва да се има предвид, че предметът на Заповед № РД-Е113-02-23 от 10.08.2020 г. на управителя на НЗОК следва да се съобрази с процесното заявление вх. № Е126-01-6 от 18.01.2021 г., но само ако е налице дублиране на предоставена медицинска услуга, за чиято стойност се иска възстановяване на средства. Органът не е събрал необходимите доказателства, поради което няма как да провери тези обстоятелства.

НЗОК следва да изисква сведения и доказателства от съответната здравно-осигурителна каса в държавата-членка, където е предоставено лечението, по утвърдена в регламентите процедура и съгласно принципните положения, залегнали в глава втора на Регламент (ЕО) № 987/2009. Това е необходимо, тъй като издаденото разрешение за лечение не гарантира на ищеца пълно възстановяване на разходите. При положение, че той сам е заплатил престоя си в лечебното заведение и впоследствие е получил разрешението, той има право, съгласно §7 на чл. 26Б от Регламент (ЕО) № 987/2009 определящ реда за прилагане на Регламент (ЕО) № 883/2004, да получи само по-малката от сумите, представляващи платените от него разходи за лечение и съответно сумата, която съответната здравно-осигурителна каса в държавата членка, осигурила лечението, би заплатила на здравното заведение за извършената интервенция. Именно информацията за размера на последната сума може да бъде получена от НЗОК само по специалния ред на международния обмен на информация, предвиден в приложимите регламенти.

Горното налага на основание чл. 172, ал. 2, предл. второ от АПК да се отмени оспорваният мълчалив отказ и да се върне преписката на административния орган за произнасяне по заявлението съобразно мотивите в решението.

По разноските:

С оглед изхода на делото и на основание чл. 143, ал. 1 АПК жалбоподателите имат право да получат направените по делото разноски, които са по 10 лева за внесена държавна такса.

По делото е приложен договор за представяне на правни услуги, от който се установява, че на двамата жалбоподатели е предоставена безплатна правна помощ по реда на чл. 38, ал. 1, т. 2 ЗА. На основание чл. 38, ал. 2 АПК възнаграждението се изплаща на адвоката, предоставил правната помощ. Същото следва да се определи по реда на чл. 8, ал. 3 от Наредбата за минималните адвокатски възнаграждения, доколкото изходът на делото не е свързан с определен материален интерес, т. е. съдът не се е произнесъл по същество по материалния интерес (сумата за възстановяване). Предвиденият минимум за адвокатски хонорар е 500 лева, поради което за предоставената безплатна помощ на двамата жалбоподатели следва да получи 1000

лева.

По изложените съображения и на основание и на основание чл. 172, ал. 2, предл. второ от АПК, Административен съд София – град, 37 - ми състав,

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ мълчалив отказ на управителя на Националната здравно – осигурителна каса за произнасяне по заявление за възстановяване на разходи за извършено в чужбина здравно обслужване на техния наследодател, за което е подадено заявление с вх. № Е126-01-6 от 18.01.2021 г. от Л. С. С. и М. С. С., последният действащ чрез законния си представител Е. В. Г..

ВРЪЩА административната преписката на управителя на Националната здравно – осигурителна каса за произнасяне по заявление с вх. № Е126-01-6 от 18.01.2021 г. в срок от 14 дни от получаване на съобщението, съобразно дадените разяснения в мотивите на съдебния акт.

ОСЪЖДА Националната здравно – осигурителна каса да заплати на Л. С. С., ЕГН [ЕГН] сумата в размер на 10 лева, представляваща направени разноски по делото.

ОСЪЖДА Националната здравно – осигурителна каса да заплати на М. С. С., [ЕГН] действащ чрез своята майка и законен представител Е. В. Г. сумата в размер на 10 лева, представляваща направени разноски по делото.

ОСЪЖДА Националната здравно – осигурителна каса да заплати на адвокат С. Р. М. от Софийска адвокатска колегия сумата в размер на 1000 лева, представляваща адвокатско възнаграждение за предоставена безплатна правна помощ на двамата жалбоподатели.

Решението подлежи на обжалване пред Върховен административен съд в 14 – дневен срок от съобщаването му на страните.

Съдия: